

OBSAH

1.	ÚVOD	9
2.	ZÁKLADNÍ SEPARAČNÍ A RAFINAČNÍ POSTUPY	11
2.1	Dělení heterogenních směsí: systémy tuhá fáze – plyn a tuhá fáze – kapalina... 11	
2.1.1	Usazování (sedimentace)	11
2.1.2	Filtrace	13
2.1.3	Využití odstředivého zrychlení při separačních operacích	15
2.1.4	Membránové separace	17
2.1.5	Elektrostatické odlučovače	18
2.1.6	Sušení.....	19
2.2	Dělení heterogenních směsí: systém kapalina – kapalina.... 22	
2.2.1	Dělení nemísitelných kapalin v odstředivém poli.....	22
2.2.2	Dělení nemísitelných kapalin v gravitačním poli.....	23
2.3	Dělení heterogenních směsí: systém tuhá fáze – tuhá fáze..... 23	
2.3.1	Flotace.....	23
2.3.2	Další metody dělení v systému tuhá fáze – tuhá fáze	23
2.4	Dělení homogenních směsí 24	
2.4.1	Dělení roztoků tuhých netekavých látek v kapalinách.....	24
2.4.2	Dělení směsi dokonale mísetelných kapalin	26
2.4.2.1	Směsi kapalin s rozdílnou tenzí par.....	26
2.4.2.2	Směsi kapalin s blízkou tenzí par složek	28
2.4.3	Dělení směsi plynů.....	29
2.4.3.1	Absorpce	29
2.4.3.2	Adsorpce	30
2.4.3.3	Membránová separace plynů.....	30
3.	VODA	31
3.1	Pitná voda	32
3.2	Užitková voda.....	35
3.3	Odpadní vody	35
3.3.1	Čištění odpadních vod.....	36
3.3.1.1	Mechanické čištění odpadních vod	37
3.3.1.2	Chemické čištění odpadních vod.....	38
3.3.1.3	Biologické čištění odpadních vod	38
4.	TECHNICKÉ PLYNY	40
4.1	Zkapalňování plynů	40
4.2	Termodynamické podmínky zkapalňování plynů	40
4.3	Technické podmínky zkapalňování plynů	41
4.3.1	Zkapalňování snadno zkapalnitelných plynů	42
4.3.2	Zkapalňování nesnadno zkapalnitelných plynů	42
4.3.2.1	Lindeho způsob	43
4.3.2.2	Claudeův způsob	43
4.4	Zpracování vzduchu	44
4.4.1	Dělení vzduchu rektifikací (kryogenní proces).....	44
4.4.2	Nekryogenní procesy	45
4.4.3	Kyslík	46

4.4.4	Dusík	46
4.4.5	Argon	47
4.4.6	Neon, krypton a xenon	47
4.4.7	Hélium	47
4.5	Vodík a oxid uhelnatý.....	47
4.6	Oxid uhličitý	48
4.7	Nádoby pro dopravu a skladování plynů.....	49
5.	VODÍK, AMONIAK A KYSELINA DUSIČNÁ.....	51
5.1	Vodík.....	51
5.1.1	Hlavní principy výroby vodíku	52
5.1.2	Výroba vodíku parním reformingem	53
5.1.2.1	Charakterizace surovin pro výrobu vodíku parním reformingem	54
5.1.2.2	Princip parního reformingu	54
5.1.2.3	Katalyzátor pro parní reforming	55
5.1.2.4	Zafízení pro parní reforming	56
5.1.2.5	Předreformování.....	58
5.1.2.6	Sekundární reforming.....	59
5.1.3	Výroba vodíku parciální oxidací.....	60
5.1.3.1	Princip parciální oxidace	61
5.1.3.2	Zafízení pro parciální oxidaci	62
5.1.4	Výroba vodíku zplyňováním uhlí	63
5.1.4.1	Charakterizace surovin pro výrobu vodíku zplyňováním uhlí	63
5.1.4.2	Princip zplyňování uhlí	64
5.1.4.3	Zafízení pro zplyňování uhlí	66
5.1.4.4	Vliv na životní prostředí.....	67
5.1.5	Konverze oxidu uhelnatého na oxid uhličitý	68
5.1.6	Odstranění oxidu uhličitého	69
5.1.6.1	Absorpční procesy.....	69
5.1.6.2	Adsorpční procesy.....	70
5.1.7	Dočištění vodíku – methanizace	70
5.1.8	Prognóza výroby vodíku	71
5.2	Amoniak.....	72
5.2.1	Princip výroby amoniaku	72
5.2.1.1	Katalyzátor pro výrobu amoniaku	73
5.2.2	Zafízení pro výrobu amoniaku.....	74
5.2.3	Spojené výroby vodíku a amoniaku	76
5.3	Kyselina dusičná	77
5.3.1	Princip výroby kyseliny dusičné	78
5.3.1.1	Katalytická oxidace amoniaku na oxid dusnatý	80
5.3.1.2	Oxidace oxidu dusnatého na oxid dusičitý a absorpcie oxidů dusíku	81
5.3.2	Výroba koncentrované kyseliny dusičné	82
5.3.3	Odstranění odplynů.....	85
6.	KYSELINA SÍROVÁ.....	87
6.1	Výchozí suroviny pro výrobu kyseliny sírové	87
6.2	Technologie výroby kyseliny sírové.....	89
6.2.1	Výroba oxidu sířičitého.....	91
6.2.2	Výroba oxidu sírového	92
6.2.3	Absorpce oxidu sírového	95

6.3 Použití kyseliny sírové	96
7. KYSELINA TRIHYDROGENFOSFOREČNÁ	97
7.1 Výchozí suroviny.....	97
7.2 Termický způsob.....	98
7.3 Extraktívny způsob	100
7.3.1 Rozklad fosfátu kyselinou sírovou.....	100
7.3.1.1 Dihydritový postup.....	102
7.3.1.2 Hemihydritový postup	103
7.3.1.3 Kombinovaný způsob.....	104
7.3.2 Čištění a koncentrování extraktívny H_3PO_4	105
7.4 Použití kyseliny trihydrogenfosforečné.....	105
8. KYSELINA CHLOROVODÍKOVÁ	106
8.1 Výroba chlorovodíku přímou syntézou	107
8.2 Absorpce chlorovodíku ve vodě.....	108
9. UHLIČITAN SODNÝ (SODA)	110
9.1 Solvayův postup výroby sody.....	111
9.2 Výroba sody z trony.....	114
10. ELEKTROCHEMIE.....	116
10.1 Úvod	116
10.2 Základní vztahy v elektrochemii	117
10.3 Elektrochemické reaktory.....	118
10.3.1 Uspořádání reaktoru.....	118
10.3.2 Elektrody	119
10.4 Výroba chloru a hydroxidu sodného.....	121
10.4.1 Chlor	123
10.4.2 Hydroxid sodný.....	123
10.4.3 Rtuťový způsob	124
10.4.4 Diafragmový způsob	125
10.4.5 Membránový způsob	127
10.5 Elektrolyza vody	128
10.5.1 Alkalická elektrolyza vody	129
10.5.2 Kyselá elektrolyza vody.....	129
10.5.3 Vysokoteplotní elektrolyza vody	130
11. HLINÍK	131
11.1 Úvod – výskyt, historie výroby a použití hliníku	131
11.2 Výroba oxidu hlinitého.....	132
11.2.1 Bayerův způsob výroby Al_2O_3	134
11.2.2 Spékací způsob výroby Al_2O_3	134
11.3 Výroba fluorosolí	135
11.3.1 Kyselá výroba fluorosolí	135
11.3.2 Zásaditá výroba fluorosolí	136
11.4 Elektrolytická výroba hliníku.....	136
11.4.1 Fyzikálně-chemické vlastnosti elektrolytu	139
11.4.2 Elektrodové procesy	140
11.4.3 Exhaláty	141

11.5 Nové trendy ve výrobě hliníku.....	142
12. ELEKTROTERMIE	144
12.1 Fosfor	144
13. PRŮMYSLOVÁ HNOJIVA	147
13.1 Rozdělení a přehled hnojiv.....	147
13.2 Výroba a spotřeba hnojiv.....	148
13.3 Dusíkatá hnojiva	149
13.3.1 Močovina	150
13.3.1.1 Technická realizace výroby močoviny	150
13.3.1.2 Stripovací proces	151
13.3.1.3 Konvenční proces s úplným recyklem NH ₃ a CO ₂	152
13.3.2 Dusičnan amonné.....	154
13.3.2.1 Technická realizace výroby dusičnanu amonného	155
13.3.2.2 Neutralizace	155
13.3.2.3 Zahušťování	156
13.3.2.4 Výroba dusičnanu amonného s vápencem	157
13.3.3 Síran amonné	157
13.3.3.1 Technická realizace výroby síranu amonného	158
13.3.3.2 Síran amonné jako odpadní produkt z organických výrob.....	159
13.3.4 Dusičnan vápenatý	159
13.3.5 Dusíkaté vápno.....	160
13.4 Fosforečná hnojiva.....	160
13.4.1 Superfosfát	161
13.4.1.1 Jednoduchý superfosfát	161
13.4.1.2 Obohacený superfosfát	162
13.4.1.3 Trojitý superfosfát	163
13.4.2 Precipitát	163
13.5 Draselná hnojiva	164
13.5.1 Získávání chloridu draselného ze sylvinitu.....	164
13.5.2 Získávání chloridu draselného z karnalitu	164
13.5.3 Síran draselný.....	165
13.6 Dvojsložková hnojiva.....	165
13.6.1 Fosforečnany amonné	165
13.6.2 Dusičnan draselný	166
13.6.3 Fosforečnany draselné	166
13.7 Třísložková hnojiva	167
13.7.1 Třísložková kombinovaná hnojiva	167
13.7.1.1 Vymrazovací způsob	169
13.7.1.2 Nitrosulfátový způsob	169
13.7.1.3 Nitrofosfátový způsob	170
13.7.1.4 Nitrokarbonátový a nitroionexový způsob	170
13.7.2 Třísložková směsná hnojiva	170
13.7.3 Kapalná hnojiva	170
14. ANORGANICKÉ PIGMENTY	172
14.1 Přehled a rozdělení anorganických pigmentů	173
14.2 Vlastnosti pigmentů	175
14.2.1 Výroba titanové běloby	176

14.2.1.1 Výroba titanové běloby síranovým postupem	177
14.2.1.2 Výroba titanové běloby chloridovým postupem	179
14.2.2 Výroba zinkové běloby	180
14.2.3 Výroba sachtolitu	182
14.2.4 Výroba železitých pigmentů	182
14.2.4.1 Železité červené	183
14.2.4.2 Železité žluté	184
14.2.4.3 Železité černé	185
14.2.4.4 Železité hnědi	186
14.2.5 Výroba oxidu chromitného	186
14.2.6 Výroba sazí	187
15. LITERATURA	188